

LA DICTADURA FRANQUISTA

I. LES BASES DEL “NUEVO
ESTADO ESPAÑOL”

Portald'Història

UN ESTAT TOTALITARI

- Model d'Estat inspirat en la Itàlia de Mussolini i l'Alemanya nazi.
- Abolició de la Constitució i dels Estatuts d'Autonomia (Catalunya i País Basc).
- Supressió del sistema parlamentari i de totes les institucions democràtiques i representatives.
- Prohibició de partits polítics i sindicats.
- Model de “partit únic” (FET y de las JONS) i de “sindicat únic” (OSE).

EL PODER DEL CAUDILLO

- Concentració de tots els poders de l'Estat en la persona de Francisco Franco, com a “Caudillo de España”
- “Providencialització” de la figura del Cap de l'Estat. (vinculacions religioses)
- Franco va acumular els càrrecs de Cap de l'Estat, Cap del Govern, Cap del Partit únic i *Generalísimo* de tots els Exèrcits.

UN ESTAT CENTRALISTA I “PATRIÒTIC”

- Idea d'unitat de la “pàtria” com a valor suprem.
- Identificació de l'Estat amb el règim guanyador de la guerra i amb la figura del propi “Caudillo”.
- “*Espanyolització*” de les nacionalitats històriques (Galícia, País Basc, Navarra, València, Balears i Catalunya) i prohibició de la llengua i de qualsevol simbologia d'identitat nacional.

CONTROL SOCIAL DE L'ESTAT

- Militarització social i gran presència policial als carrers.
- Censura sobre tot el món editorial i totes les formes d'expressió cultural. Fort control sobre els mitjans de comunicació (premsa i ràdio)
- Control del sistema educatiu per part de l'Església catòlica.
- Imposició del model ideològic ultraconservador del nacionalcatolicisme.

ELS “PILARS” DEL RÈGIM FRANQUISTA

L'EXÈRCIT

L'Exèrcit, com a gran vencedor de la guerra, va acaparar gran part del càrrecs polítics del govern i a l'administració i va obtenir una gran **rellevància social**. Va esdevenir el millor i més fidel pilar del règim, personalment vinculat a la figura del *Caudillo* i garant de la solidesa del règim.

L'ESGLÉSIA

La jerarquia de l'Església catòlica espanyola havia justificat la guerra com a “*cruzada*” i va donar **suport ideològic i social** al règim, que es va declarar *confessional*. Bona part dels grups socials catòlics més conservadors van lluitar durant la guerra per la victòria franquista.

EL PARTIT ÚNIC

La FET y de las JONS, l'únic partit legal durant la dictadura, fou el vertebrador polític del règim i va marcar la ideologia sobretot durant els seus primers anys, dirigida per Ramon Serrano Suñer. Durant tota la dictadura el seu principal objectiu fou la institucionalització del règim.

EL SUPORT DE L'ESGLÉSIA

L'1 de juliol de 1937 es va signar una "*Carta colectiva de los obispos españoles*" en que es donava ple suport a Franco en la Guerra Civil.

Fou redactada per Isidro Gomá, cardenal primat de Toledo, i anava signada per tot l'episcopat Espanyol, excepte per Mateo Múgica, bisbe de Vitòria, i per Francesc Vidal i Barraquer, cardenal arquebisbe de Tarragona.

LES “FAMÍLIES” DEL FRANQUISME

Malgrat el lideratge indiscutit i indiscutible del *Caudillo* i el model de “partit únic”, la gran heterogeneïtat de forces, partits i grups que havien donat suport al bàndol insurrecte durant la guerra va donar lloc a la formació i consolidació de les “famílies” del franquisme, que competien durament per obtenir el favor de Franco i majors quotes de poder dins del règim.

**Els falangistes i
nacionalsindicalistes**
(predominants durant “l’època blava”
dels primers anys del règim)

Els monàrquics
(que pretenien un retorn al règim
monàrquic legítim en l’hereu d’Alfons
XIII)

Els carlins tradicionalistes
(defenien un règim monàrquic
autoritari en la figura del pretenent
carlista)

Els “catòlics”
(relacionats amb l’Església catòlica i
algunes organitzacions properes)

**Altres sectors polítics
conservadors i liberal-
conservadors de la dreta
tradicional**

LES BASES SOCIALS DEL FRANQUISME

LES OLIGARQUIES

Les oligarquies financeres i industrials, l'antiga noblesa, els propietaris rurals i en general les elits econòmiques i socials del país van mostrar el seu **suport absolut al règim del general Franco** i al nou model d'Estat sorgit de la guerra.

LES CLASSES MITJANES

La burgesia, les classes mitjanes, professionals liberals, i els petits i mitjans empresaris **van acceptar el nou règim**, sobretot pels excessos i la radicalitat dels sectors més revolucionaris durant la guerra.

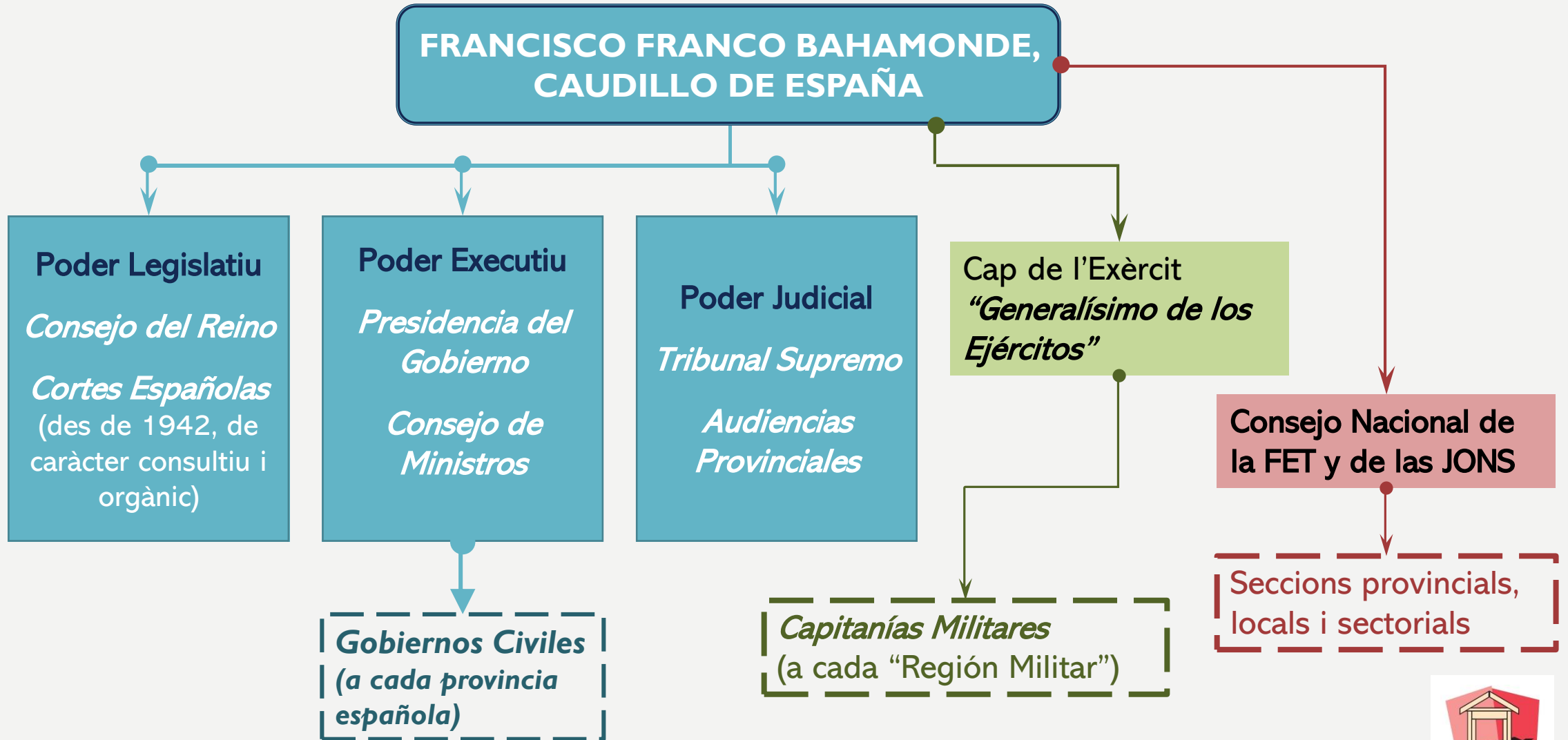
LES CLASSES POPULARS

Els sectors populars (obrers, camperols, petits comerciants, assalariats ...) que formaven part en general del sector "vençut" van haver d'acatar el nou ordre, més preocupats per **la supervivència i per la repressió** del règim.

CATALUNYA

També a Catalunya els sectors més benestants van mostrar la seva **adhesió al nou règim**, si bé el nombre de catalans en les esferes més altes del franquisme sempre fou escàs.

L'ORGANITZACIÓ POLÍTICA DEL RÈGIM

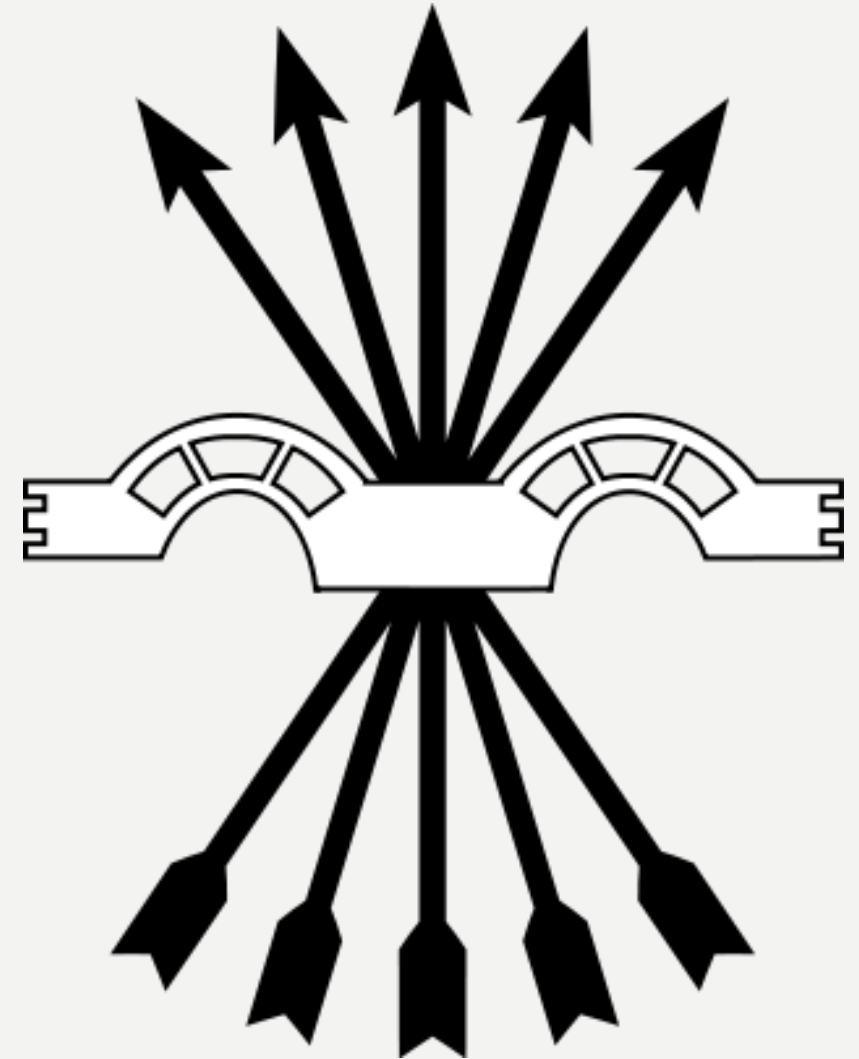
LA FET Y DE LAS JONS

La Falange Española Tradicionalista y de las Juntas Ofensivas Nacional Sindicalistas (FET y de las JONS), fou el “partit únic”, fundat el 19 d’abril de 1937 per un Decret de Franco que unificava els diversos partits polítics que li donaven suport.

LA OSE – EL SINDICAT ÚNIC

- La Organización Sindical Española (l'OSE o més conegut com el “sindicat vertical”), fou el “sindicat únic” franquista, i que depenia de la FET y de las JONS.
- S'organitzava en sindicats nacionals segons els diferents sectors productius.

SERRANO SUÑER, EL “CUÑADÍSIMO”

- Ramon Serrano Suñer, el “*Cuñadísimo*” (1901 – 2003). Estava casat amb *Zita Polo*, la germana de Carmen Polo (esposa de Franco). Va ser el segon home més poderós del règim durant els seus primers anys.
- Va ser ministre de Governació i d'Exteriors entre 1938 i 1942.
- D'actitud pronazi i partidari de la intervenció d'Espanya a la 2GM, va dirigir el “partit únic” fins al mes de setembre de 1942.